

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
Απαντήσεις στα θέματα των Εισαγωγικών Εξετάσεων τέκνων Ελλήνων του
Εξωτερικού και
τέκνων Ελλήνων Υπαλλήλων στο εξωτερικό 2013

A1. Είναι γεγονός πως τα προσωπικά βιώματα και οι μνήμες του Γ. Βιζυηνού συνιστούν την «πρώτη ύλη» και τροφοδοτούν τη συγκεκριμένη λογοτεχνική δημιουργία. Στο παρατιθέμενο απόσπασμα διακρίνει κανείς αρκετά σημεία τα οποία αναδεικνύουν τον αυτοβιογραφικό χαρακτήρα του έργου.

Αρχικά υπάρχει αναφορά για το ταξίδι του αφηγητή στην Κωνσταντινούπολη, γεγονός που γνωρίζουμε πως είναι πραγματική εμπειρία του συγγραφέα («Τότε τη...ετούρκευσα»). Επιπρόσθετα, αυτοβιογραφική είναι και η αναφορά στην Κύπρο, αφού και ο Βιζυηνός έχει ταξιδέψει στο εν λόγω νησί (Τότε τη... δρόμους»). Τέλος, η πρωτοπρόσωπη αφήγηση που καλύπτει τη μεγαλύτερη έκταση του πεζογραφήματος, οδηγεί τον αναγνώστη να ταυτίσει τη ζωή του μικρού Γιωργή (αφηγητή) με εκείνη του συγγραφέα («Είναι αληθές. μου»).

Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί πως η αυτοβιογραφία δεν αποτελεί αυτοσκοπό του Βιζυηνού. Με αφετηρία την προσωπική περιπέτεια, επιχειρεί να αποδώσει ένα ολοκληρωμένο λογοτεχνικό έργο, μορφοποιημένο με έντονη μυθοπλασία και ποικίλα στοιχεία λαογραφικού ενδιαφέροντος.

B1. Μια καινοτομία του Γ. Βιζυηνού θεωρείται και η ανανέωση της ελληνικής πεζογραφίας την οποία και πέτυχε εισάγοντας την ηθογραφία στο χώρο του διηγήματος. Η Προσπάθειά του αυτή να απεικονίζει ρεαλιστικά την επαρχιακή κοινωνία σε κάθε της απόχρωση, εντοπίζεται και στο "Αμάρτημα της μητρός μου".

Αρχικά, η αναφορά του αφηγητή στη μακρόχρονη απουσία του στα ξένα και στις προσπάθειες της μητέρας του να συλλέξει πληροφορίες για την τύχη του παιδιού της από τους περαστικούς εγείρει το λαογραφικό ενδιαφέρον καθώς αναδεικνύει τις δυσκολίες που υπήρχαν εκείνη την εποχή ως προς την επικοινωνία με τους ανθρώπους που έλειπαν στο εξωτερικό («Επί πολλά. πουθενά»).

Επιπρόσθετα, ακόμη ένα σημείο όπου αντλεί κανείς πληροφορίες ηθογραφικής- λαογραφικής φύσης είναι εκείνο στο οποίο περιγράφει τον τρόπο διασκέδασης των κοριτσιών του εξωτερικού. Επιστρέφοντας από την ξενιτιά και έχοντας κατά νου να εκπληρώσει την υπόσχεση που είχε δώσει στη μητέρα του για τη θετή του αδερφή, ο αφηγητής μοιράζεται με τους αναγνώστες τα σχέδια που κάνει για το πώς θα τη μεγάλωνε και θα τη συνόδευε σε πανηγύρια και γάμους (Προς ανταλλαγής. γάμους της»).

B2. A)

Η σκόπιμη εναλλαγή δημοτικής και καθαρεύουσας συνδέεται σε πρώτο επίπεδο με τον αφηγηματικό τρόπο που επιλέγει ο συγγραφέας να χρησιμοποιεί κάθε φορά. Πιο συγκεκριμένα, στην αφήγηση κυριαρχεί η καθαρεύουσα που προσδίδει σοβαρότητα και κύρος ενώ στους διαλόγους η δημοτική, η οποία συνεπάγεται αμεσότητα, ζωντάνια και παραστατικότητα. Εισδύοντας βαθύτερα στην τεχνοτροπία του Γ. Βιζυηνού όμως, διακρίνει κανείς ακόμα έναν παράγοντα που καθορίζει τις γλωσσικές επιλογές στο έργο, εκείνον της ανάδειξης του μορφωτικού- κοινωνικού υποβάθρου των ηρώων.

Ένα πρώτο παράδειγμα διγλωσσίας απαντά στην αρχή του κειμένου (Μη κλαίγης. ανακουφίσω»). Στην αρχή, όπου υπάρχει ευθύς λόγος μιλάει ο αφηγητής Γιωργής μέσα από την παιδική οπτική. Η χρήση της δημοτικής εδώ επιβάλλεται, αφενός διότι ένα μικρό παιδί δεν είναι για ευνόητους λόγους δεν είναι

σε θέση να χρησιμοποιήσει την καθαρεύουσα και αφετέρου γιατί έτσι προσδίδει ζωντάνια και γλαφυρότητα. Στις αμέσως επόμενες σειρές, όπου αρχίζει η αφήγηση, φαίνεται να εξιστορεί ο Γιωργής αλλά από τη σκοπιά του ώριμου αφηγητή, αφού ομολογεί πως η τότε υπόσχεσή του θα ήταν πολύ δύσκολο να πραγματοποιηθεί και πως προτού ξενιτευθεί δε γνώριζε τις δυσκολίες που θα συναντούσε. Είναι εμφανές, πως μιλάει ένας μορφωμένος, ώριμος άντρας και συνεπώς η χρήση της καθαρεύουσας είναι αναμενόμενη («...ουδε...δι'ης...»).

Έπειτα, ακόμη ένα απόσπασμα όπου παρουσιάζεται αυτή η διγλωσσία είναι εκεί όπου η μάνα, σε ευθύ λόγο, πληροφορεί τα αδέρφια του αφηγητή για την υπόσχεση του τελευταίου σχετικά με τη βοήθεια που θα της παρείχε για την υιοθετημένη της κόρη («Και όμως... μου!»). Αρχικά υπάρχει αφήγηση και ταλόγια της μεταφέρονται σε πλάγιο λόγο από τον αφηγητή που πλέον γνωρίζουμε ότι έχει μεγαλώσει και σπουδάσει, άρα ο λόγος του στηρίζεται στην καθαρεύουσα. Στη συνέχεια, όταν η μάνα απευθύνεται για το ίδιο θέμα στα αδέρφια του Γιωργή σε ευθύ πλέον λόγο, η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι η απλή δημοτική. Αυτό είναι απόλυτα φυσικό, εφόσον η μητέρα ήταν μία γυναίκα που μεγάλωσε στην επαρχία και χωρίς ιδιαίτερη μόρφωση (κατά τις κοινωνικές επιταγές της εποχής). Η γλώσσα που είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει είναι η απλή, λαϊκή, δημοτική. Έτσι, αποδίδεται ο χαρακτήρας της με αληθοφάνεια και ρεαλισμό.

B2. Β)

Στο κείμενο, η ευθύγραμμη ροή της αναδρομικής αφήγησης διασπάται από μία πρόδρομη αφήγηση (πρόληψη) που εντοπίζεται στο απόσπασμα όπου γίνεται λόγος για τις επερχόμενες δυσκολίες που θα συναντούσε ο αφηγητής στην ξενιτιά («Και δεν. ανακουφίσω»). Πρόκειται για μία σύντομη αναφορά στο μέλλον, της οποίας σκοπός είναι να προετοιμαστεί ο αναγνώστης για τις μελλοντικές περιπέτειες και τις ταλαιπωρίες που θα βίωνε στα ταξίδια του στο εξωτερικό.

Γ1.

Στο παρατιθέμενο χωρίο, ο αφηγητής αιτιολογεί την αρνητική στάση του απέναντι στη θετή του αδερφή. Προφανώς οι αντιρρήσεις του δεν είχαν οικονομικό κίνητρο αλλά σχετιζόνταν με τα κριτήριά του περί ιδανικής αδερφής. Προσδοκούσε μία κοπέλα πλήρως ανεπτυγμένη (ψυχικά-πνευματικά-σωματικά), επηρεασμένος από τη ζωή του στο εξωτερικό και τα αντίστοιχα γυναικεία πρότυπα. Ωστόσο, η Κατερινιώ στα μάτια του ενσάρκωνε κάτι το ακριβώς αντίθετο: δεν ανταποκρινόταν από κάθε άποψη στις προσδοκίες του και μάλιστα του προξενούσε αντιπάθεια. Φροντίζει ο ίδιος να τη σκιαγραφήσει άκρως αρνητικά προκειμένου να ενισχύσει τη θέση του κατά της ανατροφής της. Το σημείο αυτό αποπνέει δραματικότητα, καθώς υπάρχει σύγκρουση μεταξύ των προσδοκιών και της πραγματικότητας και ευνοεί την κορύφωση της πλοκής καθώς θα επισπεύσει τη μεγάλη αποκάλυψη του μυστικού αμαρτήματος της μητέρας του.

Δ1.

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ

- > Υπάρχει το στοιχείο της ξενιτιάς και στα δύο κείμενα, και συγκεκριμένα των αγοριών προκειμένου να σπουδάσουν και να εργαστούν.
- > Κοινή και στα δύο έργα είναι η λαχτάρα της κάθε μάνας να μάθει νέα για το ξενιτεμένο παιδί της και η αγωνία για την τύχη των παιδιών τους.
- > Και οι δύο οικογένειες είναι πολυμελείς και διαγράφεται και στα δύο έργα το πλέγμα των σχέσεων μεταξύ των μελών τους.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ

> Η οικογένεια του Γιωργή στο "Αμάρτημα της μητρός μου" είναι φτωχή και παλεύει για τον βιοπορισμό της, ενώ στο άλλο κείμενο περιγράφεται μία οικογένεια πλούσια και αρχοντική.

> Ο Γιωργής στο έργο του Βιζυηνού επιστρέφει από τα ξένα, ενώ τα αγόρια της Αρετής παραμένουν έξω.

Στην οικογένεια του Γιωργή ο πατέρας έχει πεθάνει, ενώ στην άλλη οικογένεια η πατρική φιγούρα κάνει αισθητή την παρουσία της.

